

digitale nieuwsbrief

Erfgoedvereniging De Driehornick Nuenen-Gerwen-Nederwetten

Website: www.driehornick.nl

E-mail: info@driehornick.nl

nummer **75**

1 december 2025

In deze nieuwsbrief:

pagina:

• Van het bestuur	1
• Zilveren gemeentemedaille voor Peter van Overbruggen	4
• December editie Driehornickels	5
• Brabants Heem medaille voor Peter van Overbruggen	6
• Snertwandeling 27 december 2025 (alleen voor leden)	7
• Stamboomcafé	7
• Lezing 20 november a.s., inleider Klaasje Douma	8
• Stille kracht achter de schermen	10
• Ontvangen objecten	11
• Digitale boekenmarkt	12
• Boeken te koop bij De Driehornick	13
• Limerick	13
• Website	13
• Uit onze bibliotheek	14
• Gezien in ons archief	15
• Tijdschriften	16
• Activiteiten van derden	18

VAN HET BESTUUR

Positieve start van Nuenologie

Nuenologie

ken je dorp Nuenen-Gerwen-Nederwetten

Nu ook de tweede uitvoering van de cursus in november van start is gegaan is het niet zo dat we op onze lauweren kunnen rusten. Want we zijn er nog niet. Er draaien nu twee cursussen van negen avonden gelijktijdig (een groep is op de helft, de tweede groep heeft nu twee avonden gevolgd). De evaluaties van de deelnemers van beide groepen zijn tot nu toe positief.

Mede vanwege een publicatie in het Eindhovens Dagblad over onze cursus (Simon Rood van het ED heeft onze cursusavond over medische zorg bijgewoond) komen er vragen binnen over de cursusdagen van de volgende cursusreeks.

We willen de cursusreeks zeker opnieuw aanbieden. Op dit moment zijn we echter nog volop bezig met het inplannen hiervan. De nieuwe start- en uitvoeringsdata zijn helaas nog niet bekend. In het voorjaar kunnen we u nader informeren. Vooraanmelding voor de gehele leergang is echter mogelijk. U zult dan te zijner tijd door ons worden geïnformeerd over plaatsing (in volgorde van binnenkomst).

Leden

In november is de heer Alwin de Lang lid geworden van onze vereniging. We wensen hem veel nut en plezier met het lidmaatschap van onze vereniging.

Het ledenaantal komt daarmee op **338** (272 hoofdbewoners en 66 gezinsabbonementen).

Bijeenkomst voor leden van werkgroepen

Op vrijdagmiddag 21 november hebben we onze jaarlijkse vrijwilligersmiddag gehouden. De bijeenkomst was in de Regenboogkerk en startte om 14 uur. Van de 57 genodigde vrijwilligers waren er zo'n 30 aanwezig. Na koffie en gebak hebben we actuele zaken onder de aandacht gebracht. De aanwezigen hebben de gelegenheid genomen om gezellig met elkaar bij te kletsen onder het genot van een drankje en een hapje. Het kostte even moeite om weer afscheid van elkaar te nemen, want om 17 uur moesten we eindigen. Daarna is er met enkele 'helpende handen' alles weer keurig opgeruimd en afgewassen.

Kennismakingsgesprek met burgemeester Freek van Genugten

Op maandag 24 november heeft burgemeester Freek van Genugten vergezeld door Miranda Brosens-Stolk (medewerker Beleid Erfgoed gemeente Nuenen c.a.) kennis gemaakt met de Erfgoedvereniging De Driehornick. Hierbij waren aanwezig de voorzitter, de penningmeester, de secretaris, de archivaris, coördinator van de werkgroep Historische Beeldbank en medewerker/assistent Nuenologie en archief.

Vlnr.: Roland van Pareren, Miranda Brosens-Stolk, Freek van Genugten, Jan van Stiphout, Joke van Ouwerkerk-van Eck, Piet van den Heuvel en Herman Bulle

Voorzitter Roland van Pareren overhandigt het Nuenens woordenboekje van Gerard de Laat aan burgemeester Freek van Genugten [foto's: Ruud Bovens]

75^e nummer van onze digitale nieuwsbrief

Deze nieuwsbrief is alweer de 75^e editie. Dankzij uw bijdrage kunnen we elke maand weer een volwaardige brief uitsturen. Uw bijdrage kunt u sturen aan:
secretaris@driehornick.nl

GEMEENTE-MEDAILLE IN ZILVER TOEGEKEND AAN PETER VAN OVERBRUGGEN

Zondagmiddag 30 november 2025 is na afloop van de gouden jubileumuitvoering van het Gregoriaans Koor Sint-Andries door burgemeester Freek van Genugten de gemeente-medaille in zilver toegekend aan ons lid Peter van Overbruggen. De burgemeester vroeg na afloop van de jubileumuitvoering of Marianne, de echtgenote van Peter van Overbruggen, naar voren wilde komen.

Burgemeester Freek van Genugten spreekt Peter en Marianne toe

De burgemeester sprak hen vervolgens toe en memoreerde alle belangrijke functies die Peter van Overbruggen voor de gemeenschap van de gemeente Nuenen-Gerwen-Nederwetten heeft uitgeoefend. Zo zijn met name genoemd de voorzittersfunctie en het lid zijn van het Gregoriaans Koor Sint-Andries, alsmede zijn bijdragen bij allerlei muzikale uitvoeringen binnen en buiten het kerkelijke gebeuren. Ook zijn genoemd de voorzittersfunctie bij de Stichting Kunstbeheer Van Gogh Village Museum alsmede zijn andere functies bij dit museum. En ook de bijdragen van Peter op het cultuur-historisch gebeuren voor de Erfgoedvereniging De Driehornick Nuenen-Gerwen-Nederwetten zijn niet onbenoemd gebleven. Daarna werden de oorkonde en medaille aan Peter uitgereikt vergezeld van een bos bloemen voor Marianne.

Burgemeester Freek van Genugten overhandigt de oorkonde en gemeentelijke medaille in zilver [foto's: Ruud Bovens]

Oorkonde, medaille voor Peter en bloemen voor echtgenote Marianne

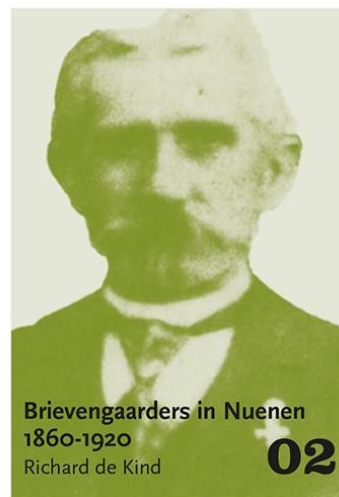
NIEUWE EDITIE DRIJEHORNICKELS

Inhoud

1

Van de redactie

01

**Brievengaarders in Nuenen
1860-1920**
Richard de Kind

02

**Burgemeestersgalerij
gemeentehuis aangevuld en
hersteld**

Roland van Pareren

22

**Van schepenzegel tot
gemeentewapen**
*De historie van Nuenen-Gerwen
in symbolen*
Bart van Lieshout

25

Frank van den Heuvel
Boekbespreking
Omzien met Jos van Gennip
Aukje van Roessel

33

**Reactie van
een lezer**

Ton de Brouwer

36

BRABANTS HEEM-MEDAILLE VOOR ONS LID PETER VAN OVERBRUGGEN

Voorzitter Henk Hellegers van Brabants Heem heeft zaterdag 15 november 2025 de Brabants Heem-medaille uitgereikt aan Peter van Overbruggen. Dat gebeurde tijdens de bijeenkomst voor de uitreiking van de Knippenbergprijs in dorpshuis Hart van Spoordonk. Peter van Overbruggen nam na 10 jaar afscheid van de werkgroep Knippenbergprijs.

Henk Hellegers prees Peter van Overbruggen voor zijn inzet voor de tweejaarlijkse Knippenbergprijs. Als leerling aan het kleinseminarie Beekvliet in Sint-Michielsgestel heeft hij drs. Willy Knippenberg – naamgever van de werkgroep/stichting – als leraar meegemaakt. Het maakte hem mede daardoor een bestuurslid dat grote inzet vertoonde om de doelstelling van de stichting/werkgroep te realiseren, het onder de aandacht brengen van materieel en immaterieel erfgoed in de breedste zin van het woord. Voor de tweejaarlijkse prijs wordt telkens een onderwerp gekozen en de inbreng van Peter daarbij was groot. Hij droeg ideeën aan, zorgde voor duidelijke informatie, die potentiële deelnemers stimuleert om mee te dingen naar de prijs. Hij was medeverantwoordelijk voor de contacten met inzenders, voor het aanstellen van ter zake deskundige juryleden, begeleiding van de jury en het schrijven van de juryrapporten. Peter is bovendien al die jaren de dagvoorzitter geweest bij de uitreiking van de prijzen. Mee door zijn grote inzet is de organisatie rond de uitreiking van de Knippenbergprijs gestroomlijnd en verloopt alles volgens goede afspraken die zijn gemaakt.

In zijn woonplaats Nuenen is Van Overbruggen actief voor de plaatselijke erfgoedvereniging De Driehornick. Hij was en is heel nauw betrokken bij het museum in Nuenen dat aan Vincent van Gogh is gewijd, Van Gogh Village Nuenen. Met name zet hij zich daar in voor steeds bijzondere exposities en is actief als gids/rondleider.

Peter van Overbruggen ontvangt de Brabants Heemmedaille uit handen van Brabants Heemvoorzitter Henk Hellegers. [foto: Otto Strouken]

Bron: Nieuwsbrief Brabants Heem

SNERTWANDELING 27 DECEMBER NAAR SINT-OEDENRODE (ALLEEN VOOR LEDEN)

Voor onze leden zullen we zaterdag 27 december weer een snertwandeling organiseren. Deze keer zullen we Sint-Oedenrode bezoeken. U heeft al eerder een uitnodiging ontvangen. U kunt zich aanmelden via secretaris@driehornick.nl . U ontvangt dan een bevestiging met een betalingsverzoek.

Voor meer informatie verwijzen we naar onze website: klik op onderstaande link of kies met rechtermuisknop voor 'Hyperlink openen'.

[Snertwandeling zaterdag 27 december 2025 | Driehornick](#)

Attentie: aanmelden is mogelijk tot uiterlijk zondag 14 december (alleen voor leden).

STAMBOOMCAFÉ IN HET HEEMHUIS TE NUENEN

Op zaterdag 8 november was er van 10:30 uur tot 12:30 uur een Stamboomcafé in het Heemhuis. In samenwerking met de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV), Kempen en Peelland organiseerde onze werkgroep Genealogie een Stamboomcafé. Leden van de NGV en van onze Werkgroep Genealogie waren aanwezig om de bezoekers te ontvangen. Er zijn zo'n 20 bezoekers geweest. Volgend jaar zal zelfs tweemaal een Stamboomcafé worden gehouden in ons Heemhuis met medewerking van onze werkgroep Genealogie.

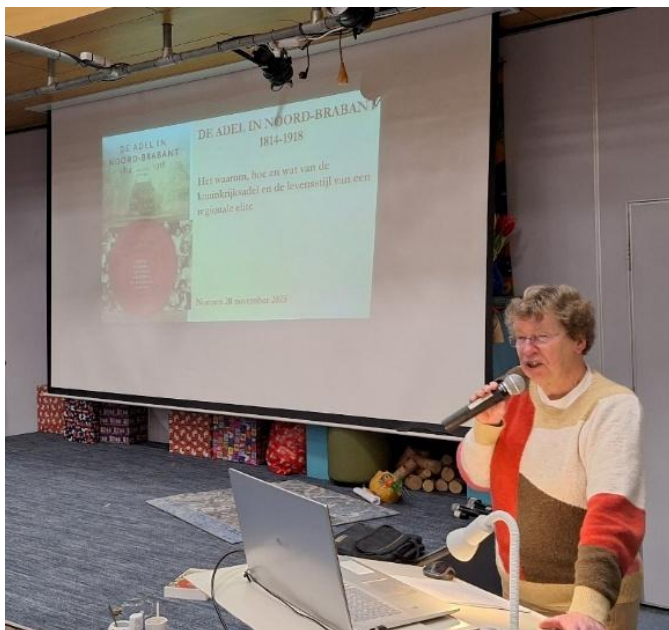
De dames Monique en Ria (achter laptops) van het NGV in actie met bezoekers

Eigen werkgroepleden Will van Buul (links) en John Parmentier (rechts) en Netty de Laat (midden) in gesprek met bezoekers.

[foto's: Ruud Bovens]

LEZING OP DONDERDAG 20 NOVEMBER 2025 OVER ADEL IN NOORD-BRABANT IN DE PERIODE 1814-1918

Inleider Klaasje Douma had op donderdag 20 november 's avonds in de Brainportschool De Dassenburcht een zaal vol met nieuwsgierig gehoor. Er waren ruim 60 mensen aanwezig. Klaasje Douma wist haar gehoor te boeien en nam ons mee in de wereld rondom het toekennen van adel en titels. Ze belichtte in het bijzonder nog de familie Van Oyen die toentertijd in het kasteel Eckart woonachtig was.

Klaasje Douma

De opkomst was groot

Voorzitter Roland van Pareren dankt de inleider

[foto's: Jan Cunnen]

STILLE KRACHT ACHTER DE SCHERMEN

Al een hele poos is ons **lid Theo Kuijten** bezig met het sorteren van devotionalia. Hij is een van de vele krachten achter de schermen die rustig en gestaag hun werk uitvoeren. Deze keer dus ons lid Theo Kuijten (bijna 92 jaar) die er nog volop 'tegenaan gaat'.

[foto: Ruud Bovens]

NIJVERE SECRETARIS/BEHEERDER HEEMHUIS

Voor onze nijvere secretaris en beheerder van het Heemhuis, Ruud Bovens, is het ook tijdens dit najaar weer bladeren vegen geblazen!!

ONTVANGEN OBJECTEN

Van ons **lid Leo van Gestel** ontvingen we diverse tassen vol met historische boeken.

[foto: Roland van Pareren]

Van ons lid **Lola Dam-Braun** ontvingen we het boek *Brabantse Monumenten Leven* van Dr. Th.G.A. Hoogbergen.

[foto: Ruud Bovens]

Van onze leden **Albert Derks** en **Joke van Wijk** ontvingen we twee dozen vol bidprentjes.

DIGITALE BOEKENMARKT

Bent u geïnteresseerd in cultureel-historische boeken, kijk dan eens op onze digitale boekenmarkt. Klik dan op onderstaande link (of kies met rechtermuisknop 'Hyperlink openen').

[HTTPS://DRIEHORNICK.NL/WP-CONTENT/UPLOADS/2025/07/DIGITALE-BOEKENMARKT-JULI-2025.PDF.](https://driehornick.nl/wp-content/uploads/2025/07/digitale-boekenmarkt-juli-2025.pdf)

BOEKEN TE KOOP BIJ DE DRIEHORNICK

Voor alle boeken die door Erfgoedvereniging De Driehornick zijn uitgegeven en nog te koop zijn, raadpleeg onze website onder tabblad **CONTACT** (bovenste werkbalk) en vervolgens onder **VERKOOP BOEKEN**.

LIMERICK VAN GERARD DE LAAT

Óp tijd 'rbèij zén

Kersttijd start steeds wa vruuger in 't jôr
Ik moet wùl mee én bén al bekant klôr
Eén wéns nog èn de Sint
Ne kerstbóm dè's mén hint
Die óptuige dan hé'k 't vur mekôr

U kunt deze limerick ook beluisteren door op deze link te klikken, óf met de rechtermuisknop en dan kiezen voor: 'hyperlink openen':
[hkk-nuenen.synology.me/audio/limerick/Óp tijd 'rbèij zén.mp3](http://hkk-nuenen.synology.me/audio/limerick/Óp%20tijd%20'rbèij%20zén.mp3)

WEBSITE

Bezoek regelmatig onze website.

Het is bepaald de moeite waard om onze website regelmatig te bezoeken. Dan blijft u op de hoogte van de interessantste berichten over en van onze vereniging:

www.driehornick.nl

Regelmatig verschijnen er nieuwe verhalen op onze website.

Zo staan er al 620 verhalen op onze website. Ze wachten om gelezen te worden.

TIP: KLIK EERST HIER OP

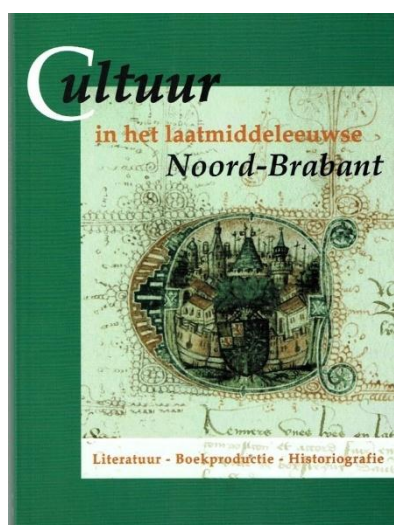

Heeft u moeite de verhalen te vinden, **gebruik dan de zoekfunctie** in de groene balk op de homepage

UIT ONZE BIBLIOTHEEK

Deze maand brengen de bibliothecarissen het volgende boek onder uw aandacht.

Het hertogdom Brabant beleefde tussen 1300 en 1500 een periode van grote culturele bloei. Ook in het noorden van het hertogdom, de huidige provincie Noord-Brabant, vierden kunst en cultuur in de late Middeleeuwen hoogtij. Feestelijke optochten met toneelopvoeringen door rederijerskamers, een rijk literair leven aan adellijke hoven, lijvige handschriften die in kloosters werden versierd met fraaie verluchtingen en een indrukwekkend aantal historische kronieken waren slechts enkele uitingsvormen van deze voornamelijk stedelijke cultuur.

Deze thematiek vormde het onderwerp van het congres 'Cultuur in het laatmiddeleeuwse Noord-Brabant (circa 1300-1500)', dat op 30 en 31 mei 1997 in 's-Hertogenbosch werd georganiseerd. Het doel van dit wetenschappelijke congres was het bepalen van de positie van het huidige Noord-Brabant in de geschiedenis van de laatmiddeleeuwse literatuur, boekproductie en historiografie. De voordrachten die tijdens dit belangwekkende congres zijn gehouden, zijn nu in deze uitgave gebundeld. Het is voor het eerst dat een boek zo'n grote verscheidenheid aan recente studies naar de laatmiddeleeuwse cultuur van Noord-Brabant samenbrengt.

Cultuur in het laatmiddeleeuwse Noord-Brabant is een uitgave van de stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening en de Historische Vereniging Brabant.

brg

hvb
Historische
Vereniging
Brabant

ISBN 90-72526-38-4
NUGI 641/644

GEZIEN IN ONS ARCHIEF

DOOR: JOKE VAN OUWERKERK-VAN ECK

Na het Doopsel is in de katholieke kerk de Eerste Heilige Communie de volgende grote stap in het geloofsleven van het kind. In de regel vindt dit plaats rond het 7de jaar van een kind. Het is een heel bijzonder moment: voor het eerst mag een kind dan deelnemen aan de communie en het Lichaam van Christus (hostie) ontvangen. Deze eerste deel-name aan het sacrament van de eucharistie wordt Eerste Communie of Eerste Heilige Communie genoemd en wordt in het algemeen zeer feestelijk gevierd in de parochie waartoe een kind behoort.

JHS staat voor een christogram, een symbool dat verwijst naar Jezus Christus. Het is de Latijnse afkorting van de eerste drie letters van de Griekse naam voor Jezus, vaak geïnterpreteerd als de Latijnse woorden *Jesus Hominum Salvator* (Jezus, Verlosser der mensen).

TER HERINNERING AAN DE
EERSTE H. COMMUNIE VAN

**Ineke de Goey*

in de parochiekerk van St. Joseph
te eindhoven 14 mei 1961

Op deez' bleie meimorgen
Kwam voor d'allereerste keer
In je blij en zonnig hartje,
Onze goede Lieve Heer.

Blijf altijd, mijn lief Ineke
Blij als nu en altijd weer
Zorgeloos en zo gelukkig,
Kind van Onze Lieve Heer.

TER BLIJDE HERINNERING
aan de
Eerste H. Communie
van

Harry Raeven

Stegelstraat 19 - Weert
in de Parochiekerk van de
H. Joseph te Keent op
Hemelvaartsdag, 3 Mei 1951.

In mijn hartje kwam deez' morgen
Jezus voor de eerste keer.
O, wat voelde ik mij gelukkig!
'k Dankte Hem wel duizend keer.

„Lieve Jezus” zei ik zachtjes,
„O ik houd zoveel van U.
Geef toch dat ik steeds mag wezen,
Even braaf en rein als nu”.

Zegen mijn lieve ouders
Och bewaar hen toch voor smart,
En kom vaak nog lieve Jezus,
In mijn schuld'loos hart”.

In ons archief hebben we ook heel veel persoonlijke prentjes ter nagedachtenis van de Eerste Heilige Communie.

TIJDSCHRIFTEN DIE IN OKTOBER EN NOVEMBER IN HET HEEMHUIS BINNENKWAMEN

Wij keken deze tijdschriften door en geven hieronder een korte intro van de verhalen.

Ps. Wil je het hele verhaal lezen kom dan naar het Heemhuis

D'n Uytbeyndel Deurne, oktober 2025/120

De herder: een eeuwenoud beroep

Hun kudden waren groot, die vulden de ruimte tussen de huizen met wol, met klaaglijk geblaas, met honderdvoudig getrappel, met kleine bijeenschormende vluchten onder de zandworp van de scheper en de bijtensgerede waakzaamheid van de zachtjes rond-dravende herdershond.

In de dorpstille avond.

Antoon Coolen, 1949.

Vanaf het moment dat de mens dieren begon te temmen en binnen zijn bereik bracht, moesten die beesten beheerd worden. Die kon ze niet zo maar weg laten lopen, je moest ze bescherming bieden tegen 'wilde' dieren. Zo ontstond vanzelf de taak van dierenbeheerder. Beperken we ons tot de schaapsherder, in de volksmond 'scheper' genoemd.

In de Deurnese hooftgeltlijst (een belastingheffing per gezinslid) van 1734 worden 31 schepers (schaapherders) en een vrouwelijke koeiherder vermeld op een bevolking van ongeveer 1600 personen. Ze zijn keurig over de gehuchten verdeeld. Alleen in het Dorp wordt er geen gehuisvest. Het lijstje vermeldt vier schepers in de Heidrik, drie in Vloeijsint, twee in Vrekwijk, zes in Liessel, één in de Breemmortel, twee in Zijlberg, vier in Kerkeijnt, vijf in Haageijnt, twee in Wasberg en twee in Meulenhof. In Vlierden zijn het er in 1736 zes. De kuddes hadden een omvang van 30 tot 85 schapen.

Erfgoed Magazine, oktober 2025

Natuurlijk erfgoed

Natuurlijk - het thema van deze Maand van de Geschiedenis - klinkt vanzelfsprekend, maar valt op zoveel manieren te interpreteren. De relatie tussen de mensen en natuur staat op gespannen voet, met klimaatverandering als belangrijkste oorzaak. Anne Burgers, projectleider van de Maand van de Geschiedenis stelt terecht de vraag of de mens de natuur is, of dat we de natuur enkel als gewin beschouwen. Deze editie van het Erfgoed Magazine werpt een blik op de relatie tussen mens en de natuur.

De natuur vormt immers ons erfgoed, zoals te zien is bij de Vlasklas in Dreischor of de historische contouren van het Leidse Singelpark. Tegelijkertijd haalt de mens inspiratie uit de natuur, wat zichtbaar is in de monumentale architectuur van Art Nouveau. Het spanningsveld tussen mensen en natuur komt ook scherp naar voren in projecten rond Nederlandse rivieren. Het project Rivierateliers brengt allerlei verschillende partijen samen in een participatief proces om nieuwe landschapsvisies, beheerstrategieën én een ode aan de Geul te creëren. In het Groene Rivierproject laat de gebiedsontwikkeling zien hoe waterveiligheid en cultuurhistorisch herstel hand in hand kunnen gaan. Ook de tentoonstelling 'Moes langs de Kromme Rijn' laat zien hoe tradities van voedsel en teelt ons al eeuwenlang verbinden met de wisselwerking tussen mens en natuur.

Van onder naar boven

Een blik op ondergrondse geschiedenis

Veel historisch erfgoed in Nederland zit onder de grond. Bijzondere verhalen van een plek zijn daardoor vaak onzichtbaar. Zonder het te weten wonen mensen op een plek waar ooit een Romeins fort was of waar in de Merovingische tijd met een kleine glasoven de meest kleurrijke kralen zijn gemaakt. Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt dit verborgen verleden steeds vaker zichtbaar en beleefbaar gemaakt. Drie voorbeelden om op een inspirerende manier de geschiedenis van een plek weer tot leven te wekken.

Historie als sleutel voor gebiedsontwikkeling

In 2021 steeg het waterpeil in het dorp Welt tot een centimeter onder de kruin van de dijk. Dat moment maakte de dreiging van het water tastbaar en wakkerde het een gevoel van urgentie aan. De noodzaak tot versterking van de dijken en het creëren van meer ruimte voor de Maas was al eerder onderkend in verschillende waterveiligheidsprogramma's van de overheid. In dit licht vormt de gebiedsontwikkeling Groene Rivier Welt, met kasteel Welt als cultuurhistorisch ankerpunt, een samenkomst van maatregelen voor waterveiligheid en gebiedskwaliteit.

Gens Nostra, oktober 2025

Puibboekjes

De oudste bewaard gebleven naamlijsten, uitgegeven voor Nederlandse plaatsen zoals Alkmaar, Amsterdam (Maandelykse Nederlandsche Mercurius), Den Haag, Middelburg, Oostzaan, Rotterdam en Utrecht, zijn die van Haarlem. Zij vormen ook de langste ononderbroken serie. Omdat de daarin vastgelegde gegevens aan de pui van het stadhuis werden afgekondigd hebben de ingebonden exemplaren in de wandeling de naam puibboekjes gekregen. Zij bevatten per maand lijsten van personen die in Haarlem een wettig huwelijk aangingen en van mensen die in Haarlem werden begraven, een statistiek over het aantal geboren kinderen en hoeveel meerlingen er werden geboren, en lijsten van in Haarlem bij veiling verkocht onroerend goed en waardepapieren. Het bijhouden van een bevolkingsstatistiek vormde waarschijnlijk één van de motieven om de boekjes uit te geven, maar daarvan is geen bewijs gevonden. Na verloop van tijd werden bij de personen die begraven zijn ook leeftijd en woonadres vermeld.

Genealogie: een blik in je familieverleden tweede aflevering

Dit is het vervolg op de eerste aflevering van het artikel: Genealogie: een blik in je familieverleden. Het artikel bestaat uit vijf blokken.

In de eerste aflevering kwam alleen het eerste blok aan de orde:

1. Hoe start je een (nieuw) onderzoek.

Nu volgen het tweede en het derde blok:

2. Wat is waar (over gidsen en foute aktes).

3 Op het criminele pad (ter inspiratie).

In de derde aflevering komen de twee laatste blokken:

4 Sneeuwbaaleffect van een artikel, en

5. Tips en afsluiting.

Wat is waar - over gidsen en foute aktes. Oftewel: geloof niet alles!

Regelmatig ga ik in steden of dorpen mee met een rondwandeling of rondvaart. De gidsen die dit begeleiden kunnen soms boeiende zaken vertellen, maar ook passen zij wel eens dichtertelijke vrijheid toe. Zij maken dan de verhalen mooier, waarbij de waarheid wat geweld wordt aangedaan. Veel mensen zullen dit niet merken, die vinden het leerzaam en interessant. Genealogen weten vaak wat meer over geschiedenis. De meesten van ons doen niet alleen aan stamboomonderzoek met data en plaatsen, maar zetten ook de onderzochte personen in het tijdsbeeld en weten wat over de tradities die er waren en over de rampen en ziektes die zij meemaakten. Dat leerden ook de hoofdpersonen in de televisieserie Verborgen Verleden. Een paar uitspraken in die uitzendingen waren 'Mooi om te zien hoe geschiedenis je persoonlijke ontwikkeling bepaalt' (Claudia de Breij) en 'de persoon gaat voor je leven' (bron niet genoteerd). Als ik bijvoorbeeld zeg: mijn voorouder is in 1665 overleden, dan weet vast wel iemand dat dit mogelijk kwam door de toen herhaaldelijk rondwarende pest. En bij het jaar 1826 denk je natuurlijk onmiddellijk aan malaria: door dijkdoorbraken en overstromingen in een warme lente konden parasieten ontstaan. Dit veroorzaakte in de stad Groningen 10% van de sterfte daar. De Spaanse griep in 1919 eiste in Nederland ruim 38.000 slachtoffers op een bevolking van ongeveer 6,6 miljoen Nederlanders (een andere site noemt 6,8) (website Wikipedia).

ACTIVITEITEN VAN DERDEN

Breng een bezoek aan de Boekenmarkt van Bibliotheek Dommeldal

Tot en met zaterdag 6 december kan iedereen zijn slag slaan op de Boekenmarkt in de volgende vestigingen van Bibliotheek Dommeldal: Geldrop, Heeze, Mierlo, Nuenen en Son en Breugel.

Er zijn boeken voor alle leeftijden. Gelieve contant en gepast te betalen. Geef pareltjes een tweede leven en kom naar de Boekenmarkt!

De Boekenmarkt is geopend tijdens de (full service) openingstijden van de desbetreffende vestiging. Zie voor de adressen en openingstijden:

www.bibliotheekdommeldal.nl.

Boeiende tentoonstelling in Museum 't Oude Slot Veldhoven, tot en met 27 april 2026.

Hemelrijken 6, 5502 HM Veldhoven.

Openingstijden: woensdag tot en met zondag 13 tot 17 uur

Affiche Museum 't Oude Slot

Jozef Gindra (Boer op kar) Olieverf op paneel

Op 8 november jl. werd in Museum 't Oude Slot in Veldhoven (Zeelst) de bijzondere tentoonstelling **Verzamelen voor verhalen. Victor De Buck (1855-1916) & Jozef Gindra (1862-1938). Twee broodschilders in de Kempen** geopend.

Bij die gelegenheid hield kunst- en cultuurhistoricus Peter Thoben als samensteller van de expositie een verhaal met nieuwe achtergronden over de beide kunstschilders, die in Bladel werkzaam waren.

Kunstschilder Victor De Buck is geboren in Brugge in een welgestelde familie en woont te Sint-Joost-ten-Node onder Brussel. Midden jaren 1880 komt hij op reis van Antwerpen naar Eindhoven in Bladel en vindt het dorp en omgeving zo aantrekkelijk, dat hij er in 1886 met zijn 'photografisch toestel' terugkeert om er foto's te maken, die dienen ter inspiratie en als geheugensteuntje voor zijn schilderijen. Hij weet collega-schilder Jozef Gindra over te halen om er in 1887 met zijn gezin te gaan wonen. Na grond gekocht te hebben bouwt die een huis van twee verdiepingen, waarvan Victor De Buck een deel huurt. Na 1906 blijkt De Buck zich meer in Bladel op te houden, is als musicus actief en heeft in 1912 een grote tentoonstelling in Eindhoven en aansluitend in Tilburg.

Vermoedelijk om financiële redenen neemt De Buck in 1913 het pand in eigendom van Gindra over met een hypotheek. Nadat hij nog werk geëxposeerd heeft op de tentoonstelling van de Vereniging De Bouwkundige Vakken in Eindhoven in mei 1914 reist hij af zonder opgave waarnaartoe. Door het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog is de grens met België hermetisch gesloten, zodat hij niet naar Bladel terug kan. Hij wordt, waarschijnlijk niet geestesziek, in het krankzinnigen-gesticht Sint-Hieronymus in Sint-Niklaas opgenomen, waar hij in 1916 eenzaam en zonder enige ruchtbaarheid overlijdt. De hypotheekverstrekker verkoopt het pand, dat Jozef Gindra in 1917 met een lening terugkoopt. Zijn schilderijen en bezittingen worden in een openbare verkoop in 1917 in Eindhoven verkocht, maar de notaris kan het dossier van de onbeheerde boedel pas in 1922 afsluiten.

Jozef Gindra stamt uit een van oorsprong Duitse familie van hoveniers en tuinarchitecten, die vooral in de Limburgse en Luikse regio actief is. Hubert Joseph Gindra is in 1862 geboren te Jemeppe-sur-Meuse, een dorp aan de Maas bij Luik en tegenover Seraing. Evenals Victor De Buck studeert hij aan de Academie van Elsene of Sint-Joost-ten-Node en vervolgens aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Brussel bij Jean-François Portaels en Joseph Stallaert. Na zijn studie trekt Jozef Gindra in navolging van de schilders van de School van Tervuren naar die streek. Hij trouwt in 1885 in Sint-Joost-ten-Node met de Luxemburgse Marie Pfoest en in Vossem wordt hun oudste dochter geboren. Gedrieën komen ze in april 1887 naar Bladel, waar nog vijf kinderen ter wereld komen. In 1893 schildert hij de kruiswegstaties voor de Bladelse parochiekerk en is zijn werk op tentoonstellingen in Eindhoven en later in 's-Hertogenbosch te zien. Gindra schildert ook Hollandse molen- en waterlandschappen, die hij in de Haagse kunsthandel verkoopt. Op veilingen, publieke verkopen en Eindhovense inboedelverkopingen komen we schilderijen van J. Gindra geregeld in krantenadvertenties tegen, zodat hij toch wel enige bekendheid hier te lande genoten moet hebben.

Beide kunstschilders moeten gezien worden als representanten in de traditie van de School van Barbizon wat betreft thematiek en schilderpraktijk. Beide schilders kennen een vrij stereotype uitbeelding van onderwerpen en manier van aanpak slechts met kleine variaties zodat ze lange tijd hun werken blijven herhalen. Het bestempeld beiden in zekere zin tot broodschilders met een niet al te grote creativiteit of vernieuwingsdrang. Daarbij komt de vraag op, gelet op de wisselende kwaliteit, of Gindra zijn schilderijen altijd eigenhandig geschilderd heeft, met name de Hollandse taferelen. Aan de hand van hun schilderijen zijn vele verhalen te vertellen.

Victor de Buck, schapsherder op heide (olieverf op doek)

Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) RCE te Amersfoort

Onderzoek naar menselijke resten door E. Schiltmans (BITKL)

Archeologieplatform militair erfgoed - 15 januari 2026
Oorlogsgraven en materiële resten uit de Tweede Wereldoorlog

Graag nodigen wij u uit voor het jaarlijkse archeologieplatform over militair erfgoed. Dit is de ontmoetingsplek van professionals en vrijwilligers die zich bezighouden met de archeologie van militair erfgoed, vooral die van de Tweede Wereldoorlog. Het platform vindt op 15 januari 2026 plaats vanaf 13.00 uur bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort en online.

Oorlogsgraven en materiële resten uit de Tweede Wereldoorlog staan tijdens deze bijeenkomst centraal. Nog steeds bevinden zich zowel op land en onder water restanten uit WOII. Denk aan wapens en persoonlijke eigendommen, maar ook stoffelijke resten van militairen die hun leven verloren, zowel in Nederland als ver daarbuiten. Soms worden deze bij toeval ontdekt, maar in toenemende mate wordt hier specifiek naar gezocht. De vraag is hoe dit op een verantwoorde en respectvolle manier kan. En wat als een particulier zijn of haar collectie bodemvondsten uit WOII wil afstaan? Wat zijn hier de kansen en uitdagingen? Aan de hand van enkele actuele projecten wordt op deze vragen ingegaan.

U kunt dit platform live of online bijwonen, dit kunt u aangeven bij uw aanmelding. We zien u graag op 15 januari 2026.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)

T: 033 – 421 7 421

E: info@cultureelerfgoed.nl W: www.cultureelerfgoed.nl

Nieuwe expositie in samenwerking met TU/e geopend in het Van Gogh Village Museum

Op donderdag 27 november 2025 opende de nieuwe expositie 'Van olielamp tot OLED: Licht op De aardappeleters' in het Van Gogh Village Museum in Nuenen. Deze expositie ontwierp het museum in samenwerking met studenten van de Technische Universiteit Eindhoven (TU/e). Zo ontstond een unieke ervaring waarbij het verhaal van De aardappeleters uit 1885 en een wetenschappelijke blik van vandaag de dag op het schilderij samenkomen.

Feestelijke opening

'Van olielamp naar OLED' werd donderdag 27 november feestelijk geopend. De aanwezigen luisterden eerst naar diverse sprekers. Eén van hen was Eric van der Geer-Rutten-Rijswijk, secretaris van de TU/e. Hij opende vervolgens samen met de Nuenense burgemeester Freek van Genugten en Eric de Groot – een nazaat van de familie die Van Gogh schilderde op 'De aardappeleters' – de tentoonstelling.

Licht op De aardappeleters

De nieuwe expositie in het Nuenense museum geeft allereerst een verdieping op Van Goghs eerste meesterwerk 'De aardappeleters', dat hij 140 jaar geleden schilderde. Het schilderij is op een verrassende en indrukwekkende manier vormgegeven in de ruimte. Bezoekers horen met behulp van de audiotour het bijzondere verhaal van de totstandkoming van dit wereldberoemde kunstwerk. Om Van Goghs eigen woorden te gebruiken, waarmee hij zijn eerste meesterwerk omschreef: "Iets anders dan wat men tot nu toe gezien heeft."

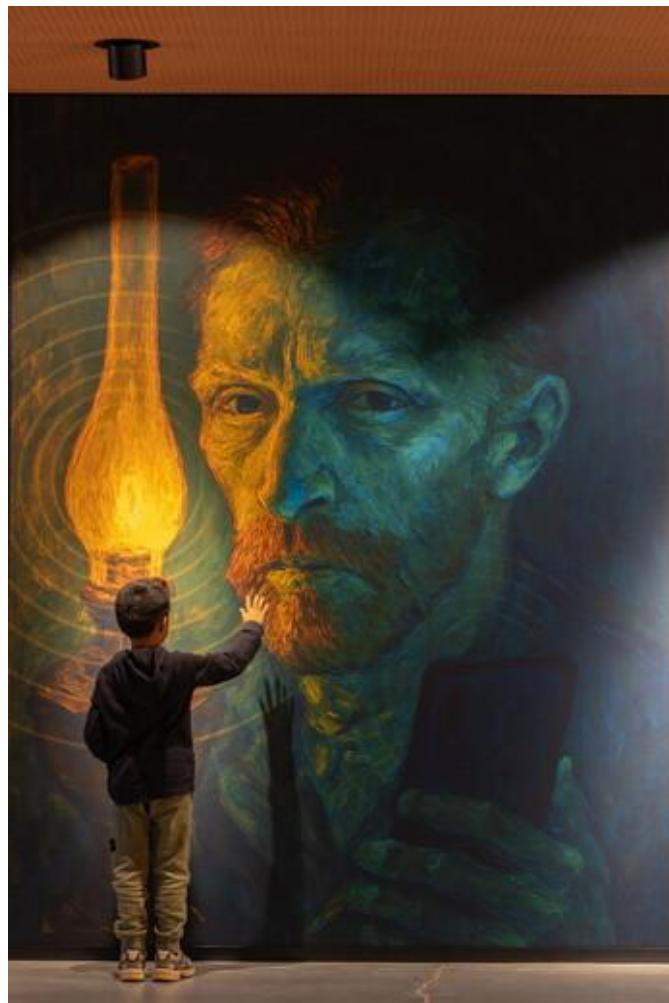
Samenwerking met TU/e

Voor de Nuenenaar van 1885 was de olielamp de enige bron van kunstmatig licht. Maar welke invloed heeft licht op ons, nu we van olielampen naar felle OLED-schermen zijn gegaan? Dat onderzochten studenten van de Technische Universiteit Eindhoven. Het resultaat van deze samenwerking vinden bezoekers bij een interactieve aanvulling op de expositie, waar 'De aardappeleters' op een unieke manier tot het heden toetreden.

Jaar van De aardappeleters

In 2025 is het 140 jaar geleden dat Vincent van Gogh zijn eerste meesterwerk schilderde in Nuenen: De aardappeleters. Om dat te vieren zetten verschillende Brabantse Van Goghlocaties (onderdelen van) dit schilderij in de schijnwerpers in de vorm van tijdelijke tentoonstellingen.

"Van olielamp tot OLED".

[foto: Frank van Welie]

De expositie "Van Olielamp tot OLED" is ontworpen door Ben van Kemenade (persoon midden) [foto: Frank van Welie]

EN TOT SLOT

Ons mooie Heemhuis (met rechts nog 'het oudje', inmiddels gekapt) waar u op dinsdagochtend kunt binnenlopen en op woensdagavond na afspraak uw historische studie kunt verrichten.